

JOSEPH CONRAD
Gizli Ajan

Secret Agent

ÇEVİREN *Hasan Fehmi Nemli*

i l e t i ŝ i m

H.G. Wells'e

Mr. Lewisham'ın aşkının vakanüvisi,
Kipps'in yaşam öyküsünün yazarı ve
gelecek çağların tarihçisine
bu basit on dokuzuncu yüzyıl anlatısı
sevgiyle sunulur

I

Bay Verloc sabah dışarı çıkarken dükkânın sorumluluğunu sözde kayınbiraderine bıraktı. Böyle yapmasında bir sakınca yoktu, çünkü dükkânda her zaman çok az iş olurdu; daha doğrusu akşama kadar hiç olmazdı. Bay Verloc göstermelik işini pek umursamıyordu. Bundan başka karısı da kardeşine göz kulak oluyordu.

Dükkân küçüktü; ev de öyle. Londra'nın yeniden inşa edildiği dönemden* önce çok sayıda benzeri bulunan o pis tuğla evlerden biriydi. Dükkân, ön cephesinde küçük camlı kare şeklinde vitriniyle, kutu gibi bir yerd. Gündüzleri kapı kapalı dururdu; akşamlarıysa belli belirsiz, ama kuşku verici bir tarzda aralık olurdu.

Vitrinde yarı çıplak dansöz resimleri vardı; hazır ilaçlar gibi sarılıp sarmalanmış ne olduğu belirsiz paketler; sarı renkli çok ince kâğıttan yapılmış ve üzerinde kalın siyah rakamlarla iki şilin altı peni yazılı kapalı zarflar;** sanki kurutmak ama-

---

(*) 1870-1880 arasında merkezî Londra'yı yeniden inşa etmek için çok büyük çabalar harcanmıştır – ç.n.

(**) Büyük bir ihtimalle kondom veya doğum kontrol hapı içeren zarflar – ç.n.

cıyla bir ipe asılmış birkaç eski Fransız mizah dergisi; rengi atmış mavi porselen bir kâse; abanoz bir mücevher kutusu; mürekkep şişeleri ve lastik damgalar; uygunsuz çağrışımlara sahip isimleri olan birkaç kitap; *The Torch*, *The Gong** gibi kışkırtıcı adlara sahip, kötü baskılı, adı sanı duyulmamış dergilerin besbelli epey eski birkaç nüshası vardı. Vitrinin gerisindeki iki adet havagazı lambası ya tasarruf amacıyla ya da müşterilerin hatırına sürekli kısık alevle yanar durumda bulunurdu.

Müşteriler ya ansızın içeri dalmak üzere bir süre vitrinin önünde oyalanan gençler ya da genellikle para sıkıntısı çektiği anlaşılan yetişkinlerdi. Bu ikinci sınıftakilerden bazıları pardösülerinin yakalarını bıyıklarına doğru kaldırırdı ve kaliteli olmadığı anlaşılan, çok yıpranmış pantolonlarının paçalarında çamur lekeleri bulunurdu. Bu pantolonları dolduran bacaklar da pek öyle ahım şahım bacaklar değildi. Bu insanlar ellerini pardösülerinin yan ceplerine sokmuş vaziyette, çingırağın çalmasından korkuyormuş gibi önce bir omuzlarını uzatarak yan yan içeri girerlerdi.

Kapıya kıvrık bir çelik şeritle asılmış olan çingırağa dokunmadan içeri girmek zordu. Çingırak fena halde çatlamıştı, ama akşamları en ufacık dokunuşta müşterinin arkasından arsız bir hiddetle çın çın çınılardı.

Çingırağın çalmasıyla, boyalı tezgâhın ardındaki tozlu cam kapıdan Bay Verloc'un görünmesi bir olurdu. Gözleri normal olarak mahmur olurdu; sanırsınız bütün gün dağınık bir yatak üzerinde elbiseleriyle yatıp yuvarlanmıştı. Başka biri olsa, bu görüntünün pek de lehine olmadığını hissedirdi. Perakende satış yapan yerlerde birçok şey satıcının sevimli ve cana yakın görünmesine bağlıdır. Ama Bay Verloc işini biliyordu, görünüşüyle ilgili estetik kaygılar onu rahatsız etmekten çok uzaktı. İğrenç bir tehdit savurmamak için

---

(*) Radikal politik gazeteler. *The Torch* (Meşale): 1890'larda Londra'da genç Rossettis tarafından yayımlanan devrimci-anarşist bir dergi.

kendini zor tutuyormuşçasına, gözünü budaktan sakınmaz bir küstahlıkla, verilen paraya değmeyeceği apaçık görülen bir malı satmak için tezgâha doğru yürürdü: Sattığı şey, sözgelimi içinde hiçbir şey yokmuş gibi görünen küçük bir karton kutu olurdu ya da şu dikkatle kapatılmış sarı renkli ince kâğıt zarflardan biri veya kışkırtıcı bir adı olan, karton kapaklı, kirli görünümlü bir kitap. Ara sıra da rengi atmış bir dansöz resminin, sanki kızcağız canlı ve gençmiş gibi, bir hevesliye satıldığı olurdu.

Bazen de çatlak çingırağın sesine koşan Bayan Verloc olurdu. Winnie Verloc vücuduna sıkı sıkıya oturan bir korset giyen iri göğüslü, geniş kalçalı genç bir kadındı. Saçları her zaman bakımlıydı. Sabit bakışlarıyla, kocası gibi, tezgâhın oluşturduğu siperin gerisinde, akıl sır ermez bir kayıtsızlıkla dururdu. O zaman, yaşı nispeten genç olan müşteri bir kadınla alışveriş yapmaktan ansızın huzursuz olur ve içinden sövüp sayarak perakende fiyatı altı peni olan (Verloc'un dükkânındaki fiyatı bir şilin altı penidir) bir şişe mürekkep satın almak istediğini söyler ve dışarı çıkınca da ilk fırsatta çaktırmadan onu bir dereye atardı.

Akşam ziyaretçileri –yakalarını kaldırmış, yumuşak fötr şapkalarını kulaklarına kadar indirmiş olan adamlar– teklifsiz bir baş işaretiyle Bayan Verloc'u selamlar, mırıldanarak iyi akşamlar diler ve arka odaya geçmek için tezgâhın ucundaki kanadı kaldırırlandı; buradan bir koridora ve dik bir merdivene ulaşıldı. Dükkânın kapısı, Bay Verloc'un kuşukulu mallarını sattığı, toplum koruyuculuğu görevini yürüttüğü ve erdemli bir aile hayatı sürdüğü evin tek girişiydi. Bu sonuncusu çok belirgindi. Tam anlamıyla evine bağlı biriydi. Ne ruhsal ne zihinsel ne de fiziksel gereksinmeleri onu sık sık evden dışarı çıkaracak türdendi. Bayan Verloc'un kadınca ilgisi ve Bayan Verloc'un annesinin saygılı tavırlarıyla evde bedeni rahata kavuşuyor, ruhu sükun buluyordu.